

Kongeloven af 1665. *Lex Regia*

Digital udgave

Version 1.10 - 02.05.2007

Klik på billedet, så føres du til
Rosenborg Slots officielle *site*

Øverst Gud, dernæst Kongen ... og langt, langt nede: du og jeg

»Danmarckes og Norges EnevoldsArffveKonge skal være hereffter og aff alle undersaatterne holdes og agtes for det ypperste og høyeste hoffved her paa Jorden offver alle Menniskelige Lowe, og der ingen anden hoffved og dommere kiender offver sig enten i Geistlige eller Verdslige Sager uden Gud alleene.«

Kong Frederik III gav »Kongeloven« 14.11.1665, men inden da blev der foretaget sonderinger og drøftelser.

Indholdsfortegnelse

[Testamente eller lovgivning?](#)

[Schumacher's bidrag](#)

[»Kongeloven«'s indhold](#)

[Schumacher renskrev to eksemplarer](#)

[Hemmeligholdelse. Trykt udgave først i 1709](#)

[Om den historiske baggrund](#)

[Hvad der fortsat er i kraft](#)

[A. D. Jørgensen's udgave af »Kongeloven«](#)

[Ordlister over »Kongeloven«](#)

[Lovforslag i Folketingsåret 1999-2000 og 2000-2001](#)

Nogle henvisninger:

[Danske Lov](#) - [Udgiveren af »Danske Lov«](#): V. A. Secher - [Ludvig Holberg's bog om Naturret og Folkeret](#) - [Ordlister til »Kongeloven«](#) (pdf)

Testamente eller lovgivning?

Oprindelig mente Kongen og hans rådgivere at »sagen« ikke skulle løses ved lovgivning, men ved f.eks. at udstede et testamente. Senere ombestemte man sig, og der blev udarbejdet forskellige oplæg som blev lagt til side igen. Ét af dem blev udarbejdet af Rasmus Vinding, som senere kom til at spille en afgørende rolle i konciperingen af »*Danske Lov*«.

Frederik 3' overvejede under forberedelsen til Kongeloven om der skulle indføres en bestemmelse om, hvordan man skulle forholde sig hvis kongen eller tronfølgeren var legemligt eller åndeligt ude af stand til at bære kongemagten. Formodningen taler for at Kongen selv – efter rådgivning - besluttede at det ikke var hensigtsmæssigt at indføre en sådan bestemmelse. Se nærmere herom i: <http://bjoerna.dk/DanskeLov/Notat-om-Kongens-myndighed.pdf>

Schumacher's bidrag. Drøftelserne mellem ham og Frederik III

Kongen besluttede sig endelig for at støtte sig på Peder Schumacher (senere adlet som Griffenfeld af Christian V), der var blevet ansat i 1663 efter et mangeårigt og fagligt meget alsidigt studieophold i udlandet. Schumacher udarbejdede et oplæg på latin - et sprog som både Kongen og Schumacher beherskede aktivt - og dette udkast blev gennemgået og justeret i en række samtaler mellem dem. På dén tid fungerede latin som almindeligt kommunikationsmiddel mellem folk der var videnskabeligt uddannet, næsten som engelsk i dag er det primære internationale videnskabssprog.

»Kongeloven«'s indhold

Som man kan se nedenfor omhandler Loven flere ting: Kongens uindskrænkede beføjelser som Regent. Arvefølgen. Og hvordan man skal forholde sig hvis Kongen dør og Tronfølgeren endnu ikke er myndig.

»Kongeloven« blev Enevældens grundlæggende lov og hjemlede bl.a. Kongens ret til at give den senere »*Danske Lov*«.

Schumacher renskrev to eksemplarer

Da drøftelserne var afsluttet, renskrev Schumacher Loven i to eksemplarer. Ét blev lagt i Gehejmearkivet, dvs. i Statsarkivet, et andet på Rosenborg sammen med Kronen og de øvrige regalier.

At Schumacher har en meget stor del af æren for den foreliggende udgave fremgår i øvrigt tydeligt af at han paraferede Loven (dvs. at han medunderskrev den).

Se Rosenborg Slot's site - <http://www.rosenborgslot.dk/> - hvor der er billeder og forskellige baggrundsoplysninger om Frederik III, Christian V og Schumacher / Griffenfeld. Desuden kan man se omslaget og 'signatursiden' af [Kongens private eksemplar](#). Rigsarkivet har det

officielle eksemplar, Salvingseksemplaret.

Hemmeligholdelse. Trykt udgave først i 1709

Til at begynde med blev Loven holdt hemmelig. På den ene side ville Kongen, Schumacher m.fl. have juraen på plads, på den anden side mente man utvivlsomt at Loven - på dette tidlige tidspunkt i Enevælden - kunne virke rigeligt provokerende over for de forskellige Stænder, men muligvis også over for Dronningen og hendes kreds. Schumacher skal endda have sagt at han havde aflagt ed på ikke at vise Loven til noget menneske.

På et tidspunkt blev det dog meddelt at Loven var udfærdiget og sat i kraft, men en egentlig publicering skete først i 1709, jf. Frederik IV's beslutning:

»Som den Stormægtigste Højbaarne Fyrste og Herre, Herr Friderich den Fierde, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn og Dithmarsken, Greve udi Oldenburg og Delmenhorst, Allernaadigst haver befalet ved offentlig Tryk at vorde publiceret den 4 Sept. Aar 1709.«

På Det Kongelige Bibliotek's *site* kan man se forsiden af denne udgave og enkelte andre sider: http://www.kb.dk/elib/mss/skatte/aeldre_danske/34_1_96.htm

Denne udgave har formentlig været dyr at anskaffe - og oplaget har sikkert været beskedent. En større udbredelse skete da Ludvig Holberg aftrykte den i »*Dannemarks og Norges Beskrivelse*« i 1729.

F.J. Billeskov Jansen skriver herom:

»Inden [medaljøren Michael] Røg forlod sit Fædreland, havde han for Frederik IV udført enkelte Arbejder. Et af disse lærte Holberg morsomt nok senere at kende særdeles godt. I 1729 udgav Holberg »*Dannemarks og Norges Beskrivelse*«. Heri aftrykker han in extenso den daværende danske Grundlov, »*Lex Regia eller Konge-Lov*« (»*Samlede Skrifter*« bd. V, s. 215-24). Den var nemlig kun kendt i et pragtfuldt og kostbart Tryk (1709), som Holberg omtaler - Frederik IV lod Kongeloven »meget prægtigt trykke« (ibid 664) -, og som han selv havde i sit Bibliotek. Trykket bestod af nitten kobberstukne Blade. Den overdaadige Rammeudsmykning paa hvert Blad af Dyr, Kanoner o.s.v. er udført af andre, men Teksten - altsaa netop den Del af Værket, som Holberg havde Brug for - er Bogstav for Bogstav stukket af Holbergs Kammerat [Michael Røg]. På Titelbladet staar med fin Skrift: »Michaël Aug. Røg scripsit«. Mon Holberg har lagt Mærke dertil og sendt en Tanke til sin dengang endnu levende Ven i Paris?«

Fra: »*Ludvig Holbergs Memoirer*« ved F.J. Billeskov Jansen, Schønberg, Kbh. 1963, s. 289.

Røg's signatur - »Michaël Aug. Røg scripsit« - står, som man kan se, ikke på *forsiden*, se: http://www.kb.dk/elib/mss/skatte/aeldre_danske/34_1_96.htm

Michael Røg = Michael Roeg = Michel Augustinussøn Røg. Se nærmere på: http://bjoerna.dk/Holberg/Mikkel_Røg.htm.

Om den historiske baggrund

Der kan læses om den historiske baggrund for udstedelsen i en række almindelige

historiske fremstillinger. Se desuden i min introduktion til »*Danske Lov*« (udgivet December 2003), se: <http://bjoerna.dk/DanskeLov/index.htm>.

Hvad der fortsat er i kraft

Et par bestemmelser i »*Kongeloven*« er fortsat i kraft, se [Retsinformation](#), men store dele blev ophævet med Grundloven af 1849 - hvor vi forlod Enevælden for at overgå til Folkestyre - og resten med Tronfølgeloven af 1953.

A. D. Jørgensen's udgave af »*Kongeloven*«

Den foreliggende udgave er en så retro udgave som muligt af historikeren A. D. Jørgensen's videnskabelige udgave fra 1886. Således har jeg bibeholdt den inkonsekvente brug af store og små forbogstaver - bl.a. i substantiverne - der stammer fra originalen i Gehejmearkivet. Jørgensen's udgave er genudgivet i 1973 af [»Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie«](#) og kan fortsat købes.

Udgaven omfatter:

A.D. Jørgensen's indledning.

(1) Stændernes hyldningsbreve af 10.1.1661.

(2) Kongebrev til Regeringskancelliet i Glückstadt om at afgive Betænkning om Affattelsen af en Trønfølge. 26.3.1661. På tysk.

(3) Regeringskancelliets Betænkning af 21.4.1661. På tysk.

(4) Kongebrev til Regeringskancelliet i Glückstadt om Indsendelsen af et Udkast til en Lex regia. 23.9.1661. På tysk.

(5) Regeringskancelliets svar af 22.10.1661. På tysk.

(6) Regeringskancelliet: Projekt til en Lex regia af 5.12.1661. På tysk.

(7) Notits i en kladderregistratur. 1662. På tysk.

(8) Udkast til en Lex regia. På latin.

(9) Peder Schumacher's udkast til en Lex Regia. På latin. Noter om rettelser og tilføjelser. Teksten er opsat parallelt med:

(10) Den underskrevne Kongelov af 14.11.1665. På dansk.

(11) Et uddrag af »*Kongeloven*« (et Extract) udarbejdet af Peder Schumacher 5.10.1670. På latin.

Tillæg: Frederik Gabel's brev (i koncept) til Frederik IV om hans formodninger om »*Kongeloven*«'s tilblivelse og skæbne. På tysk.

Ordlister over »*Kongeloven*«

Jeg har foreløbig udarbejdet to lister over ordene i »Kongeloven«, dels i alfabetisk orden, dels efter hyppighed. Listerne kan nedtages i pdf-format fra:
<http://home.tiscali.dk/bjoern.andersen/KL-Ordlister.pdf>.

Kommentarer, spørgsmål og forslag til rettelser modtages gerne; send en [e-mail](#) [Klik tv.].

[Bjørn Andersen](#)

Lovforslag i Folketingsåret 1999-2000 og 2000-2001

Kim Behnke, Tom Behnke, Thorkild B. Fransgaard og Kirsten Jacobsen - der udgjorde gruppen »Frihed 2000« - stillede i marts 2000 forslag om at en række love og bestemmelser blev ophævet formelt, heriblandt forældede bestemmelser i »Danske Lov« og »Kongeloven«.

Lovforslaget blev drøftet ved 1' behandling og henvist til Retsudvalget.

Se nærmere på Folketingets *site*: <http://www.ft.dk>. Gå ind i **dokumenter** (bjælken øverst) > **arkiv** (bjælken øverst) > **samlingen 1999/2000** > **Lovforslag fordelt på ministerområde** > **Justitsministeriet** > **Af-medlemmer: Ikke vedtagne**.

Retsudvalget - hvis formand var Lissa Mathiasen fra Socialdemokratiet - stillede en række spørgsmål til Justitsministeren (Frank Jensen fra Socialdemokratiet), fx følgende:

11. Under 1. behandlingen af L 219 fremførte ministeren flere gange det argument, at det vil være meget ressourcekrævende at gennemgå alle de gamle love og retsfor skrifter. Ministeren anvender derfor tidspres og det omfattende arbejde, som begrundelse for ikke at ville støtte L 219. Ministeren bedes på den baggrund oplyse følgende:

Kan ministeren bekræfte, at regeringen i årevis har vidst, at der ikke var klarhed over hvilke dele af kongeloven og danske lov, der var/er gældende?

- I bekræftende fald, hvorfor har regeringen ikke selv søgt at skabe klarhed over, hvilke dele, der er gældende?
- I benægtende fald, vil ministeren oplyse, hvornår regeringen første gang blev opmærksom på, at der var/er uklarhed om hvilke dele, der var/er gyldige?

12. Når ministeren mener, der er meget ressourcekrævende at få klarhed over, hvilke gamle danske love og retsfor skrifter der er gyldige, og hvilke der er ophævet eller uden gyldighed længere, finder ministeren da ikke, at der under alle omstændigheder bør gennemføres et oprydningsarbejde?

- Hvis ja, hvornår vil der da være tid og ressourcer til at gennemføre dette arbejde?
- Hvis nej: "det klares af de enkelte ministerier i den løbende lovgivningsmodernisering" - hvornår vil ministeren da forvente, at vi har en samlet dansk lovgivning, der er retvisende og uden forældede bestemmelser?

13. Hvis ikke ministeren er indstillet på at vedtage § 1 i den foreliggende form, vil ministeren så hellere have

en § 1 med følgende ordlyd:

"Justitsministeren bemyndiges til at ophæve Lex regia [skal være: Lex regia] (kongeloven) af 14. november 1665 eller dele heraf."?

15. Vil ministeren tage stilling til den mulighed, at arbejdet med at få al dansk lovgivning gennemgået for at finde forældede og udtømte love og retsfor skrifter, udskrives som en eller flere opgaver til de juridiske fakulteter på universiteterne?

Justitsministerens svar blev udsendt som Retsudvalgets bilag 8, se disse.

Lovforslaget nåede ikke at blive drøftet ved en 2' behandling og bortfaldt derfor.

Lovforslaget blev genfremsat i revideret form i det følgende folketingsår af de samme forslagsstillere (bortset fra Tom Behnke der i februar 2001 var blevet medlem af den Konservative Folketingsgruppe), nemlig som **Lovforslag 175 af 28.2.2001**. Forslaget blev drøftet ved 1' behandling 24.4.2001 og henvist til Retsudvalget, men nåede ikke at blive drøftet ved en 2' behandling og bortfaldt derfor.

Se nærmere på Folketingets *site*: <http://www.ft.dk>. Gå ind i **dokumenter** (bjælken øverst) > **arkiv** (bjælken øverst) > **samlingen 2000/2001** > **Lovforslag fordelt på ministerområde** > **Justitsministeriet** > **Af-medlemmer: Ikke vedtagne**.

Ved 1' behandlingen sagde Justitsministeren:

Lovforslaget er som bekendt i meget vidt omfang en genfremsættelse af lovforslag nr. L 219, som blev fremsat sidste år af Frihed 2000's medlemmer, men som ikke nåede at blive færdigbehandlet.

Med lovforslaget lægger forslagsstillerne op til en formel ophævelse af en lang række forskellige retsfor skrifter. Begrundelsen er, at det drejer sig om retsfor skrifter, som er uden juridisk relevans, eller som kan ophæves, fordi deres indhold er opfyldt.

Ifølge forslagsstillerne bør sådanne love og regler udtrykkeligt ophæves, fordi de er med til at mindske overblikket over det samlede danske regelkompleks, og fordi forældede og overflødige regler medvirker til at reducere borgernes respekt for lovgivningen.

Forslagsstillerne har også henvist til, at de pågældende regler i helt særlige tilfælde vil kunne være udslagsgivende i en konkret retstvst, hvilket forslagsstillerne ikke mener er hensigtsmæssigt. Under førstebehandlingen af lovforslag nr. L 219 sidste år roste jeg Frihed 2000 for deres initiativ og for det store stykke arbejde, der lå bag forslaget. Og jeg vil da også gerne rose forslagsstillerne i dag, fordi de ikke bare har genfremsat det gamle lovforslag i uændret form. Det fremgår af lovforslaget, at forslagsstillerne har foretaget en grundig gennemgang af de kommentarer, der er fremkommet til lovforslag nr. L 219, bl.a. i forbindelse med Justitsministeriets besvarelser af spørgsmålene fra Retsudvalget. Der er således ingen tvivl om, at der ligger et stort stykke arbejde bag det lovforslag, der nu er fremsat. Noget andet er, om man så er enig i de kriterier, som forslagsstillerne opstiller som begrundelse for at ophæve de mange forskellige retsfor skrifter. Og det er her, at regeringens og forslagsstillerne veje begynder at skilles. Lovforslaget omfatter ligesom lovforslag nr. L 219 en række love, som må antages at have udtømt deres formål. Det gælder f.eks. de mange love om anlæg af jernbanestrækninger og broforbindelser og veje samt love om afholdelse af folkeafstemninger, som altså foreslås ophævet. Jeg har tidligere givet udtryk for, at den retsopfattelse af ophævelse af anlægslove m.v., der fremgår af lovforslaget, forudsætter, at der tillige foretages en gennemgang af det samlede danske regelkompleks for at afklare, om der er andre retsfor skrifter, som ikke er medtaget i lovforslaget, men som vil skulle ophæves ud fra de samme argumenter, som fremgår af lovforslaget. Det er med andre ord min opfattelse, at der i givet fald bør ske ophævelse af alle love af den type, der har udtømt deres formål, og ikke kun nogle tilfældigt udvalgte love. Jeg kan se af bemærkningerne til lovforslaget, at forslagsstillerne har taget dette synspunkt til sig. De har derfor foretaget en udførlig beregning af, hvor lang tid det vil tage at gennemgå samtlige bind af Lovtidende fra 1871 til og med år 2000 og finde frem til samtlige anlægslove m.v. samt vurdere, om de pågældende love bør ophæves. Efter

forslagsstillernes opfattelse vil der skulle bruges 20-40 arbejdsdage på dette foretagende. Nu mener jeg for det første, at forslagsstillernes beregning beror på en noget forenklet fremstilling af forholdene, men lad nu det ligge.

Mere grundlæggende mener jeg, som det også er fremgået af Justitsministeriets svar på Retsudvalgets spørgsmål vedrørende L 219, at en sådan ophævelse ikke er nødvendig, og at der ikke er tradition for, at man udtrykkelig ophæver sådanne retspåskrifter ved lov.

Jeg mener heller ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at indføre en praksis, hvorefter denne type af love fremover formelt skal ophæves af Folketinget. Jeg skal i den forbindelse pege på, at en sådan praksis vil medføre en ikke ubetydelig merbelastning af Folketinget, idet Tinget oven i den store mængde af lovforslag, som allerede i dag passerer og behandles her i Tinget, fremover tillige vil skulle behandle og vedtage en lang række lovforslag, som alene ophæver en eller flere love.

Jeg vil også gerne fremhæve, at en vedtagelse af det foreliggende lovforslag kun i yderst begrænset omfang vil kunne bidrage til at gøre lovgivningen mere overskuelig for borgerne. Det er således kun en meget beskedent del af de forskrifter, der foreslås ophæves, som overhovedet kan have betydning for private borgere. Jeg vil derfor vove den påstand, at en vedtagelse af dette lovforslag ikke vil få nogen nævneværdig indflydelse på borgernes mulighed for at orientere sig om den lovgivning, der er relevant for deres hverdag.

Jeg deler ikke umiddelbart forslagsstillernes bekymring om, at det kan mindske borgernes respekt for lovgivningen, at ældre love, der har udtømt deres formål, eller som må anses for bortfaldet, ikke er formelt ophævet. Som jeg tidligere har givet udtryk for, finder jeg det langt vigtigere at rette indsatsen mod en forenkling af den eksisterende lovgivning på området, hvor der kan være et stort behov for at give klare og mere præcise regler i forhold til befolkningen.

Så selv om vi fra regeringens side naturligvis er enige med forslagsstillerne i, at det er vigtigt at sikre både regelforenkling og overskuelighed, så må vi fastholde, at den øvelse, der er lagt op til, ikke er problemfri og heller ikke påkrævet. Vi synes kort sagt, at kræfterne kan bruges bedre.

Af disse grunde kan regeringen ikke stemme for det fremsatte lovforslag.

Jeg vil dog gerne nævne, at Justitsministeriet i april måned sidste år anmodede alle ministerier om at være opmærksomme på, om der inden for de enkelte ministeriers område findes love og andre retsforskrifter, som udtrykkelig bør ophæves. Justitsministeriet opfordrede i den forbindelse ministerierne til i forbindelse med udarbejdelsen af nye lovforslag, både forslag til nye hovedlove og ændringer af gældende love, at overveje, om det pågældende lovforslag giver anledning til at ændre retsforskrifter, og at man bør fremsætte det i forbindelse med fremsættelse af nye lovforslag.

Jeg mener fortsat, at det vil være en langt bedre og betydelig mindre ressourcekrævende metode at få foretaget den nødvendige oprydning i de retsforskrifter, som ikke længere er relevante, men som sagt er det jo en god anledning til endnu en gang at få trukket det synspunkt frem, og det er hermed gjort.

Lovforslaget er ikke blevet genfremsat siden; de pågældende forslagsstillere er - siden valget i 2001 - ikke længere medlemmer af Folketinget.

De samme forslagsstillere fremsatte også forslag om ophævelse af forældede bestemmelser i »*Danske Lov*«'s første bog: **Lovforslag 182 af 15.3.2001** og forslag til lov om ophævelse af forældede regler fra før 31. december 1870: **Lovforslag 202 af 29.3.2001**. Heller ikke disse to forslag nød fremme.

Kongeloven

Wii Friderich dend Tredie, aff Guds Naade Dannemarckis, Norgis, Wendis och Gottis Konning, Hertug udi Schleszuig, Holsten, Stormarn och Dihtmarschen, Greffue udi Oldenborig och Dellmenhorst, etc.,

Giøre alle Vitterligt, At Efftersom Wii icke alleene aff andres exempel, men endoch aff eygen forfarenhed haffver fornummet og udj gierningen befundet, huor underligen den store og Allmechtige Gud offver alle Konger og Herskaber saavelsom deris underhaffvende Riger og Lande effter sin urandsagelige Viisdombs raad hersker og alting derudj styrer og beskicker, fornemmeligen i det Hans Guddommelige Allmagt den offver Os, Voris Kongelige Huus og disse Vore Kongeriger og Lande udj forgangne Aaringer svæbende fare, ja fast øyensiunlig forestaaende yderste forderff og undergang saaledis faderligen haffver affvendt og till saadann een ende udført, at Wi icke alleene er bleffven reddet og satt udj ynskelig fred og rolighed, mens end ogsaa Voris da værende Rigens Raad og samptlige Stænder, Adel og Uadel, Geistlig og Verdslig dertill bevæget deris forrige Kaar og Wallrettighed at affstaa og begiffve, den tillforne aff Os underskreffne Haandfestning med alle sine Gienparter, puncter og clausuler død, magtesløs og till intet at giøre, Os fra Voris Eed, Vi gjorde, der Vi først traade i Regieringen, udj alle maader og uden nogen exception qviit og frii at erklære, og saaledis Os oc de aff Os, saasom Hoffvedet og første Eyere, ved rett lowlig Egteskab needstigende Mand og Qvinde Linier, saa lenge nogen aff dennem i Liffve ere, ArffveRettigheden till disse Vore Kongeriiger danmarck og Norge sampt alle lura Majestatis, absolute Magt, souverainetet og alle Kongelige Herligheder og Regalier utvungen og uden nogen Voris tillskyndelse, anmoding eller begiering aff eygen frii Villie og fuldberaad Huu allerunderdanigst at andrage og offverantvorde, dislige at renuntiere den aff Os paa Voris Elskl. kiere Søns Printz Christians Veygne anno 1650 den 18 Lunij udgiffne revers sampt Voris provisional disposition dateret anno 1651 den 9 Lunij, saavelsom og alt hvis udj Recessen, Ordinantzen og andre forordninger kunde findes, Haandfestningen gemess, at stride mod denne Voris ArffveRettighed, souverainetet og absolute Regiering, stillende det ogsaa udj Voris eygen Allernaadigste Villie, icke alleeniste paa huad maade Regieringen hereffter skulde indrettes, mens endoch huorledis med successionen og Arffveliniernes ordentligen paa hinanden følgende Rad blant Mand og Qvindekjøn skulde forholdes, og paa huad manneer i den minderaarige Konges unge Alder (om sliq minorennitet i fremtiden sig maatte tildrage) Regimentet skulde føres og beskickes og herom effter Voris eygen Naadigste tycke og Velbehag een forordning at giøre, som de da loffvet og med Eed sig forpligtet haffver at skulle være dennem, deris Arffvinger og posteriteten een fundamental, det er uforanderlig GrundvoldsLow og aff dennem udj alle sine puncter og clausuler effterkommes, saa at Vi, Voris Egte LiffsArffvinger og deris descendenter udj ingen maade hemmelig eller aabenbarlig derimod aff dennem eller deris Arffvinger og Effterkommere skulde hindres og foruroliges, mens ydermeere med Eed forbundet sig imod alle og een huer, i huem det være kunde, Indlændske eller udlændske, som herimod skulde ville handle eller tale, saadant at forsvare, Liff og ære, gods og blod derhos at opsette, og at fra saadan deris pligt og skyldighed dennem, deris Arffvinger og Effterkommere ingen Venskab eller Fiendskab, frygt eller fare, gaffn eller Skade, had, Affvind eller nogen menniskelig List og paafund udj ringeste maade skulde affvende, og huad helles ydermeere deris underdanigste Løffter og tilsagn ere, huormed bemeldte Voris kiere og tro undersaatte deris inderlige devotion og kierlighed till Os og deris Hiertelig Attraa till Vores Kongelige Arffvehuses florerende fremvext og tiltagelse og disse Vore ArffveKongerigers allmindelig tryghed og rolig Velstand haffver vildet giffve tilkiende: Da haffve Vi ochsaa saadann den Guddomlige forsiuns synderlige skickning og Voris kiere og tro undersaatte store kierlighed og allerunderdanigste devotion till Os tilbørligen

offverveyet og betragtet, og derfor billigen Vore tancker derhen vendet og rettet, saadann Regierings Form og Arffvesuccession at forordne og beskicke, som sligt et EenevoldsArffveKongedømme og Regimente det endeligen fordrer og udkreffver, huilcken Vii ochsaa med og udj denne KongeLow saasom Kongedømmets rette uforanderlige fundamental Low, vill haffve forordnet og beskicket, som skall holdes og agtes aff Voris Arffvinger, deris Effterkommere og descendenten saavel som og aff meenige Vore Kongerigers og Landes Jndbyggere fra den Høyeste till den Laweste, ingen undertagen, for een fuldkommen uryggelig og uimodsigelig forordning og Low till ævig tiid.

I. Den beste begyndelse till alting er at begynde med Gud. Det første derfor, som Vi for alting ville udj denne KongeLow allfvaarligen haffve befalet, er: at Voris Effterkommere, Børn og Børnebørn i tusinde Leed paa Færne og Mørne, EenevoldsArffveKonger offver danmarck og Norge ære, tiene og dyrcke den eene rette og sande Gud paa den maade og manneer, som hand sig i sit hellige og sande ord aabenbaret haffver, og Voris Christelige Troe og bekiendelse klarligen derom formelder effter den form og maade, som den reen og uforfalsket er bleffven foresatt og fremstillet udj den Augsburgiske confession Aar et tusind fembhundrede og trediffve, og ved samme reene og uforfalskede Christelige Troe holde Landsens Jndbyggere og den vældeligen haandhæffve og beskierme i disse Lande og Riger mod alle Kiettere, Sværmere og Guds bespottere.

II. Danmarckes og Norges EenevoldsArffveKonge skal være hereffter og aff alle undersaatterne holdes og agtes for det ypperste og høyeste hoffved her paa Jorden offver alle Menniskelige Lowe, og der ingen anden hoffved og dommere kiender offver sig enten i Geistlige eller Verdslige Sager uden Gud alleene.

III. Skall derfor ochsaa Kongen alleene haffve høyeste Magt og Myndighed till at gjøre Lowe og forordninger effter sin eygen gode Villie og Velbehag, at forklare, forandre, formeere, formindske, ja og slet at opheffve forrige aff hannem sielff eller aff hans Forfædre udgiffne Lowe (denne KongeLow alleene undertagen, huilcken saasom Kongedømmets rette Grund og GrundvoldsLow jo endeligen faar at bliffve uforanderlig og uryggelig), saa og at undertage huad og huem hand lyster udaff Lowens allmindelige befalling.

IV. Skall og Kongen eene haffve høyeste Magt og Myndighed at isette og affsette alle Betiente, høye og lawe, være sig huad naffn og titel de haffve kunde, effter sin eygen frii Villie og tycke, saa at alle Embeder og Bestillinger, i huad Myndighed de haffver, skall aff Kongens Eenevoldsmagt saasom af een kilde haffve sin første oprindelse.

V. Kongen skall eene haffve Vaabens og VæbningsMagt, at føre krieg, slutte og opheffve forbund med huem og naar hand det got befinder, Told og all anden contribution at paalegge, efftersom een huer vel veed, at Riger og Lande icke tryggeligen kand besiddes uden væbnet Magt, og KriigsMagt kand icke holdes uden besolding, og besolding icke bringes till Veye uden Skatt.

VI. Skall og Kongen eene haffve høyeste Magt offver all Clericiet fra den høyeste till den Laweste, at beskicke og anordne all kircke og Gudstieniste; Moder, Sammenkomste og forsamlinger om Religions Sager, naar hand det raadeligt eragter, biude, forbiude; og i allmindelighed, korteligen at sige, skall Kongen eene haffve Magt at bruge alle Regalier og

Iur. Majestatis, huad naffn de og haffve kunde.

VII. Alle Regieringens ærinder, breffve og forretninger skall udj ingen end udj Kongens naffn og under hans Signete udgaa, og skall hand altid sielff sin haand underskriffve, om hand helles er kommen til sine myndige Aar.

VIII. Kongens myndige Aar skall agtes hans Alders fiortende Aar, det trettende fuldenddet, det fiortende begyndt, saa at, saa snart hand træder i sit fiortende Aar, skall hand sielff offentlig forklare sig myndig at være og ingen Væрге eller Formyndere meer at vilde bruge.

IX. Kongens Værgemaal og Formynderskab, imedens hand er mindreaaring, skall i alle maade saaledis beskickes, ligesom den nest for hannem Regierende Konge for sin dødelig affgang skriftligen derom forordnet haffver. Mens dersom ingen saadann forordning eller sidste Villie fandtes, da skall dermed forholdes som effterfølger, nemmeligen: Enkedronningen, som er den minderaarige Konges rette kjødelige Moder, skall være Regiente, og hende till hielp og biistand i formynderskabet tilføyes de siuff høyeste Kongelige Raad og Betiente, og skulle disse samptligen forestaa Regieringen og alting effter de meste vota beslutte, huor da dronningen skall haffve tvende Stemmer og huer aff de andre ickon een stemme; og skulle alle breffve, befalninger og alle Regieringens ærinder altid forrettes og udstedes i Kongens naffn, enddog de aff Regienten og samptlige Regierende Formyndere underskriffves.

X. Er Enkedronningen, Kongens Moder, ved døden affgangen eller og træder paa ny i Egteskabs Stand igien, da skall den neste Kongens Frende blant Printzerne aff Blodet aff Voris needstigende Linier, som her i Riget er og altid kand bliffve tilstede, være Regiente (dersom hand helles er kommen till sine myndige Aar, som skall agtes at være hans Alders attende Aar, det syttende fuldenddet, det attende begyndt) og iligemaade haffve tvende Stemmers rettighed; og helles videre med alting forholdes, som før er meldet.

XI. Men dersom forbeneffnde Printz aff Blodet icke endnu vaar kommen till myndig alder, saa og helles om ingen Printz aff Blodet vaar forhanden, da skulle offvenbemeldte siuff høyeste Kongelige Betiente Alleene forestaa og forvalte Regieringen og Formynderskabet med lige magt og myndighed, og huer Persohn haffve een Stemme, og saa alting fremdeelis effter den maade, som før er sagt.

XII. Dersom og nogen aff de Regierende Formyndere fattedes ved dødelig eller anden tilfald, da skall de øffrige strax een anden, som dygtig till bestillingen er, udj hans sted indsette, og huem da er hans Effterkommer i Eembedet, skall og betræde hans sted og besidde hans sæde udj dette Regierende Formynderskab.

XIII. Regienten og samptlige Regierende Formyndere skulle strax svære Kongen icke alleene huldskab og troskab, mens endoch i sær belangende deris Formynderskab, at de i Kongens minderaarighed vill saaledis forestaa Regieringen, at Kongens absolute souveraine EenevoldsMagt og ArffveRettighed i alle maade uforkrencket og uformindsket hannem og hans Effterkommere bevares, og helles alting saaledis styre og raade, som de det agter for Gud og Kongen at forsvare.

XIV. Og saa snart de haffve gjort deris Eed og træder till deris Embedes forretning, da skall det første de tager sig for være, at de strax uforhalet forfatter et rigtig inventarium, det er forteygnelse, paa disse Rigers og underliggende Landes Stæder, Festninger, saa og Gods, Kleinodier, Penge, Krigsmagt baade till Lands og Vands, saavelsom ochsaa all Kongens Jndtegt og Udgifft, saa at heraff strax kand eragtes, udj huad tilstand de det Regierende Formynderskab antræder, effter huilcken forteygnelse de og foruden nogen paaskud igien haffver at gjøre Regnskab og svare Kongen til alting og stande hannem till Rette for all tiltale, saa snart han er kommen til sine Myndige Aar.

XV. Skall da derfor og hereffter aldrig disse Riger og Lande holdes for at være foruden Konge, imedens Voris needstigende Linier varer paa Færne og Mørne, saa at, saa snart een Konge ved døden affgaar, er strax virckligen og i gierningen sielff Konge og fører Konge naffn og titel den, som ArffveLinien den neste at være udviiser, og skall hannem strax Kongelige Mayestetes titel og ubundne Eenevoldsmagt arffveligen være til og hiemfalden det samme øyeblikk hans Formand Aanden opgiffver.

XVI. Og enddog i det alle Stænder, Adel, UAdel, Geistlig, Verdslig, een ubunden EenevoldsKongedømmes Magt Os og de aff Os needstiigende Linier paa Færne og Mørne till ævig tiid Arffveligen haffver eengang offverdraget, hereffter strax, naar een Konge ved døden affgaar, den neste i ArffveLinien Krone, Scepter og EenevoldsArffveKongetitell og Magt det samme øyeblikk eygner og tillkommer, saa at ingen videre offverantvordning i nogen maade behøffves, efftersom Kongerne i Danmarck og Norge hereffter till ævig tiid, imedens nogen af Voris Kongelig ArffveStamme er tilloffvers, ere fødde og baarne og icke kaarede eller valde Konger; icke dismindre, paa det all verden skall vide, at Danmarckes og Norges Konger holder det for deris største høyhed at ydmyge sig for Gud, og at de agte det for deris høyeste Magt og Vælde at være velsignet aff Gud ved hans Ords Tienere till en lycksalig begyndelse paa deris Regimente, da ville Vi og, at Kongen offentlig i kircken med dertil sømmelige ceremonier lader sig Salve.

XVII. Men Kongen skall aldeelis ingen Eed eller nogen forpligt, i huad naffn det og haffve kand, mundtlig eller skriffelig fra sig giffve, effterdj hand saasom een frii og ubunden EenevoldsKonge icke kand bindes aff sine undersaatte ved nogen Eed eller foreskreffne forpligtelser.

XVIII. Kongen kand lade sin Salffvings høytidelige Fest holdes, naar hannem lyster, enddog hand icke er kommen till sine fuldmyndige Aar; og er det jo før jo bedre at annamme og bekomme Guds velsignelse og Herrens krafftige biistand, som følger hans Salffvede; dog alt huad som ceremonier ickon angaar, dermed kand forholdes, efftersom tidens leylighed det beqvemmeligst at være udviiser.

XIX. Og effterdj fornufften og den daglige forfarenhed nocksommeligen lærer, at een samblet og sammenknyttet magt er langt sterckere og aff støre krafft og fynd end den, som er adskillt og adspred, og jo større vælde og herredømme een Herre og Konge besidder, jo tryggere leffver hand og hans undersaatte for alle udvortes Fienders anfald: da ville Vi ochsaa, at disse Vore ArffveKongeriger Danmarck og Norge, samt alle de dertill hørende provincier og Lande, Øer, Festninger, Kongelige herligheder og Rettigheder, Kleinodier, Penge og alle andre mobilier, Krigsmagt og Rustning baade til Lands og Vands, saavelsom ochsaa alt huis Vi nu med sær Eyerets Rett besidde, eller hereffter enten aff Os eller aff

Voris Effterkommere med Sverdet vindes eller ved arff og nogen anden lowlig titell og middel forhuerrffves kand, altsammen, intet undertaget, skall uskiftet og udeelt være og bliffve under Een Danmarckes og Norges EenevoldsArffveKonge; de andre Printzer og Printzesser aff Blodet lade sig nøye med haabet og bie, indtill radden omsider kommer till dennem og deris Linier, Een effter anden.

XX. Og saasom Wi nu i foregaaende haffve anordnet og som een høyestnødvendig artikkel i denne KongeLow allffvaarligen ville at skulle ubrødeligen og uden all imodsigelse holdes, at nemmelig disse Vore Riger og alle de Lande, som Vi nu virckligen besidde eller og i fremtiden kunde haffve ArffveRett og billig tiltale till, ingenlunde maa adskillies, skiftes eller deelís, saa ville Vi ogsaa, at da derimod de andre Kongelige Børn med nødvendig og reputeerlig underhold, deris Stand nogenlunde gemess, aff Kongen forsørger, huormed de og i alle maade skulle lade sig nøye, enten de i reede penge eller i Landgoods bliffver afflagt, og dersom Landgoods, være sig under huad høy æretitell det være kand, dennem forundes og tillegges, skulle de den Aarlige Jndkomst, nytte, brug og frugt alleeniste deraff deris Liffstiid haffve sig at tilleygne, Eyendommen sampt all Kongelig offvermagt stedse hos Kongen forbliffvende; huilcket og i ligemaade om dronningens Liffgedinge er at forstaa.

XXI. Jngen Printz aff Blodet, som her i Riget er og udj Voris Gebeet sig opholder, maa giffte sig eller aff Landet reyse eller begiffve sig i fremmede herrers tieniste, med mindre hand aff Kongen forloff dertill erlanger.

XXII. De Kongelige døttre og Systre skulle med Fyrstelig underhold forsiunes, indtill de med Kongens Villie og Vidskab træder i Egteskabs Stand, da de med een Fyrstelig Brudskatt i reede penninge skall forsørger effter Kongens eygen milde behag, og derimod fraskriffve sig fra nogen videre underhold hos Kongen for dem eller for deris Børn at søge og begiere, indtill Arffvesuccessionen udj Regieringen dem kunde tilfalde.

XXIII. Dersom Kongen ved døden afgaar, og den Neste i Linien till Arffvesuccessionen udj Regieringen er da ude aff Riget, naar Arffven hannem tilfalder, da skall hand strax, alle andre ærinder till side satt, uforhalet her ind i sit Rige dannemarck begiffve sig, at bo og holde hoff, og Regieringen strax antræde. Og dersom samme neste i Linien og da rette EenevoldsArffveKongen icke indstiller sig inden trej maaneders forlob, som er at beregne fra den første dag, hannem forrige Konges dødelig afgang bliffver forkyndet og anmeldet, da skall, med mindre hand ved siugdum eller anden uomgengelig tilfald lowligen vaar forhindret, i hans Sted være Konge den neste effter hannem udj Linien, som helles effter hans død er nest till Arffven. Med Statholderiet og Regimentets forvaltning imidlertid, indtill Kongen kommer, skall forholdes saasom i KongeLoven om det Regierende Formynderskab er anordnet.

XXIV. Printzerne og Printzesserne aff Blodet skulle haffve den øffverste sted i Sæde og gang effter Kongen og dronningen og iblant sig sielff haffve præcedentie og offversted, ligesom Linien udviser dem at være nest til Arffvesuccessionen udj Regieringen.

XXV. De skulle og for ingen underdommere svare, mens deris første og sidste dommer skall være Kongen, eller huem hand særdeelis dertill forordner.

XXVI. Huad som nu udj foregaaende om Kongens Eenevoldsherredømmes Magt og høyhed sagt er, og dersom noget helles kunde være, som icke nu især vaar udtryckeligen forklaret, er tillsammen korteligen begrebet i disse faa, mens fyndige ord, at: Danmarckes og Norges Konge er een frii høyestfuldmegtig EenevoldsArffveKonge, saa at alt, huis om een absolut, souverain, Christen ArffveKonge kand til beste siges eller skriffves, det skall altsammen ochsaa om danmarckes og Norges EenevoldsArffveKonning udj den yndeligste og beste meening forklares og udtydes, huilcket og iligemaade om Danmarckes og Norges EenevoldsArffvedronning er at forstaa, naar Arffvesuccessionen udj Regieringen nogen Printzesse aff Blodet i sin tid skulde tilfalde. Og efftersom den daglige forfarenhed og andre Landes ynckelige exemplar nocksom udviiser, huor skadeligt det er, naar Kongers og Herrers mildhed og fromhed saaledis misbruges, at deris Magt og Myndighed aff een eller anden, ja end og undertiden aff deris eygne nærmeste og høyestbetrede Tienere fast usiunligen dennem beskæres, og i saa maade det gemeene beste ligesaavel som Kongerne sielff lider største forfang og affbreck, saa at det mangesteds høyiligen haffde været at ynske, at Konger og Herrer med større nidkierhed haffde holdet offver deris myndighed, end tiit og offte skeet er: da ville Vi og allffvaarligen haffve Voris Effterkommere EenevoldsArffveKonger offver Danmarck og Norge befalet, at de med et nidkier og vaagendes øye giffve agt paa at holde deris ArffveRettighed og absolute souveraine, det er EenevoldsMagtes, høyhed uforkrencket, ligesom den nu aff Os her udj denne KongeLow dennem til ævindelig Arff fuldkommen er forestillet, og derfor ogsaa till dens ydermeere bestyrckelse nu hermed strengeligen biude og befale, at dersom nogen, være sig huem det være kunde, skulde understaa sig at udvircke eller forhuerffve noget, som kunde i een eller anden maade være Kongens absolute souveraine Eenevolds Magt til affbreck og forfang, skall dog alt, huis saaledis kand være tilsagt og erlanget, holdes for usagt og ugiort, og de, som sig sligt forhuerffvet eller tilsneget haffver, straffes som de, der Mayesteten beleydiget og imod Kongens Eenevoldsherredømmes høyhed groffveligen sig forgrebet haffver.

XXVII. Og som Vi tilforne sagt haffver, at Een alleene skall være EenevoldsKonge og Herre offver disse Riger og alle Os underliggende Lande eller som i fremtiden kunde tillagde vorde, og de andre Kongelige Børn at skulle lade sig nøye med huis Kongen dem till nødvendig underhold, deris Stand nogenlunde gemess, vill forunde, og med det haab, de haffver i sin tiid till Arffvesuccessionen udj Regieringen: Saa ville Vi nu, all tvist og striid at forekomme og at affverge, korteligen her anordne, i huad rad og paa huad maade og manneer Een effter anden i sin tid Arffveligen udj Regieringen haffver at succedere. Skall derfor Sverdsiden udj rett lowlig Egteskab afflet altid først Arffvesuccessionen udj Regieringen tillhøre, og imedens Mand aff Mand er tilloffvers, saa lenge skall huercken Qvinde aff Mand ey heller Mand eller Qvinde aff Qvinde kaldes, og alldeelis ingen af MørneStammen Kronen arffve, saa lenge paa FæderneStammen nogen LifsArffving findes, saa at end och Qvinde aff Mand skall gange for Mand aff Qvinde.

XXVIII. Skall og i Arffvetallets Rad at mercke alt Linierne nøye tages i agt, saa at der icke for Alderens skyld springes aff Linie i Linie, mens Sønnen træder strax i Faderens sted, og imedens udj den første Mannlige Linie nogen MandsPersohn findes, skall den anden Mannlige Linie intet kunde arffve, og saa fremdeelis Linie effter Linie. Naar da endeligen Arffvesuccessionen udj Regieringen till Qvindekiønnet falder, da træde først frem de aff Os paa Færnestammen ved Sønnerne needstigende QvindeLinier og dereffter omsider de, som aff Os paa MørneStammen ved Døttrene needstige, alt Linie effter Linie, Een effter anden, og Førsteføddes Rett altid taget i agt, saa at, korteligen, Sverdsiden altid gaar for, de Mannlige Linier altid først, og saa blant dem, som ere lige i Linie og Kiøn, den Eldere stedse foregaar den yngre og niuder Førstefødis Rett.

XXIX. Og paa det at jo alting saa klart maa for øyne stilles, at ingen i fremtiden med nogen billigheds skin skal kunde forevende nogen tvistige ords vanskelighed i denne KongeLowens forordning , da ville Vi den med Voris eygen Kongelige Børns naffne i sær, saasom til Exempel, forklare. Naar Vi derfor effter Guds villie og behag denne Jordiske Krone imod den ævige og himmelske afflegge og forbytte, da skall danmarckes og Norges og alle Vore Landes fuldkomne, ubundne, højestfuldmegtige EnevoldsKongedømme og herskab Voris Førstefødde Søn Printz Christian arffveligen tillhøre, saa at, saa længe udj de aff hannem needstigende Mannlige Linier (enddog hand sielff kunde være ved døden affgangen, førend Arffvesuccessionen udj Regieringen hannem virckligen vaar hiembfalden) nogen Mannlig Arffving findes, skall huercken Printz Georg og hans Linier eller hans Systre og deris Linier den allerringeste part aff Vore Riger og Lande arffve.

XXX. Er da den Manlige Slegt aff Printz Christians Sønner og SønneSønner udj tusinde Leed uddød, da træde først frem Voris anden Søns Printz Georgs Manlige Linier og besidde Vore Rigers og Landes EnevoldsKongedømmes magt till ævindeligh arff, alting uskiftet og udeelt, som før er sagt, alt Een effter anden, Mand effter Mand, Linie effter Linie, imedens Mand aff Mand er tilloffvers, Alderen taget i agt alleene blant dem, som ere lige i samme Linie og Kiøn, saa at den Eldere Broder altid foredrages den yngre, om endskiønt den Eldre vaar fød, førend hans Fader bleff Konge, og derimod den yngre afflet aff sin Fader, effterat Arffvesuccessionen udj Regieringen virckligen vaar hannem hiembfalden; Og skall effter foreskreffne maade med alting lige saaledis forholdes, om Gud ydermeere Voris Egteskab med fleere Mannlige Arffvinger velsignede.

XXXI. Skulde det da hende sig (huilcket Gud Naadeligen forbiude), at all den Manlig Slegt aff Sverdsiden aldeelis vaar uddød, da skall Arffvesuccessionen udj Regieringen tillhøre den sidste Konges Sønners døttre, og deris Linier, om nogen findes, huis icke, da hans eygne døttre, først den Eldste og hendens needstigende Linier, siden de andre og deris needstigende Linier, Een effter anden, Linie effter Linie, og blant dem, som ere lige udj samme Linie, altid Kjønnet først agtes og siden Alderen, saa at Sønnen stedse gaar for daatteren, og siden den Eldere foregaar den yngre, huilcket altid skall tages i agt.

XXXII. Lader hand da heller ingen døttre effter sig, da skall den Printzesse aff Blodet, som hannem paa FæderneStammen hører nest till, Arffvesuccessionen udj Regieringen være hiembfalden og hendes Linier, een effter anden, paa den maade, som før er sagt.

XXXIII. Dernest skall den sidste Konges neste Frencke og Slegt, som dog er udj de aff Os ved Sønnerne needstigende QvindeLinier, Arffveligen udj Regieringen succedere, og hendes Børn og Børnebørn effter hende, Een efter anden, Linie effter Linie, paa den maade, som før er forklaret.

XXXIV. Er da Voris Sønners Linier Mandkiøn og Qvindkiøn gandske uddød, da komme Radden till Printzesserne Vores døttres Linier, og først till Printzessen Anna Sophia saasom den Eldste og hendes Børn og Børnebørn i tusinde Leed; siden till de andre, alt Een effter anden, Linie effter Linie, saa at dog stedse blant dem, som ere lige udj samme Linie agtes Kjønnet først og siden Alderen, Søn for Daatter og siden den Eldre for den yngre; og imedens Een aff Voris Blod er tilloffvers, hører disse Rigers og Landes EnevoldsKongedømme og Herskab samme Printz eller Printzesse arffveligen till, Linie efter Linie, Een efter anden.

XXXV. Den Eldre daatters daatter i tusinde Leed skall altid foregaa den yngre daatters Søn og daatter, og maa icke springes aff Linie i Linie; men den anden Linie bie effter den første, den tredie effter den anden, den fierde effter den tredie, og saa fremdeelis.

XXXVI. Men dersom Arffvesuccessionen udj Regieringen kommer til een Daatters Søn, og hand lader Mannlige Arffvinger effter sig, da skall med de aff hannem needstigende Mannlige Linier alting forholdes, saasom Wi om de aff Os needstigende Manlige Linier forordnet haffver, at alle de aff hannem kommende paa FærneStammen og Sverdsiden skulle da fremfor alle andre arffveligen udj Regieringen succedere, Een effter anden, Linie effter Linie, den Eldre altid for den yngre, saa at, korteligen, Mand aff Mand gaar først for Qvinde aff Mand, og siden Qvinde aff Mand gaar for Mand og Qvinde aff Qvinde, og dernest videre med alting forholdes, som før er sagt.

XXXVII. Det er Døttrene og døttrenes Børn og Børnebørn i ævindeligen rad, som Arffvesuccessionen udj Regieringen skall tillhøre, og icke døttrenes Mænd, som aldeelis intet med disse Rigers Enevoldsherskab skulle sig befatte, og i huor høye og megtige de hellers kunde være i deris eygne Lande, skulle de dog, naar de herudj Riget ere, aldeelis ingen magt sig tileygne, mens altid ære Arffvedronningen og hende den høyre haand og ypperste sted giffve.

XXXVIII. Blant Børn og Børnebørn regnes endoch fosteret, saa at, om end skjønt det først effter Faderens død fødes till verden, niuder det dog strax sin tilbørlige Sted og Rad i Arffvetallet saavelsom de andre.

XXXIX. Og efftersom Vi aff Guds milde og Faderlige velsignelse visseligen haffve at haabe og formode, at Voris Kongelige Arffvehuus og Stamme ævindeligen skall blomstre og mangfoldeligen voxe og formeeres, da paa det i fremtiden formedelst de needstigende og tverstigende Liniers mengde icke nogen tvist og irring udj alderen eller confusion blant Linierne skulde foraarsages, ville Vi saa og hermed allfvaarligen biude og befale, at, naar nogen aff Voris Stamme Søn eller daatter fødes, Forældrene da samme Printzes eller Printzesses naffn og fødselsdag uden forsømmelse lader Kongen anmelde og forkynde, saa frembt de agter nogen ArffveRett til disse Riger og Lande i sin tiid at ville prætere, og derimod igien aff Kongen et documentum insinuationis, at de nemmelig sligt tilbørligen haffver tilkiende giffvet, begierer, huoraff da Gienparten udj Voris Archivo skall giemmes, og helles ogsaa et rigtig SlegtRegister offver Voris Kongelige Arffvestamme altid holdes og der bevares.

XL. Alt det, som hidindtil om Børn og Børnebørn i tusinde Leed er meldet, er altsammen at forklare og udtyde om rette Egtebørn og ingen anden. Rette EgteSønner og EgteDøttre, afflede udj ret lowlig Egteskab aff den aff Os needstigende Kongelige ArffveStamme, ere alleene at forstaa ved de Børn og Børnebørn, som udj KongeLowen omtales.

Saa haffver Vii nu, saa viit som menneskelig forsigtighed mueligt er, alting paa beste viis og manneer ordnet og stillet, og saasom Os haffver siunet best og beqvemlest all Skade og ulempe at kunde affverges, og Vores inderlig elskede undersaatte at kunde udj fred og rolighed foruden frygt for indvortes tvist og oprør tryggeligen bygge og bo. Menniskens endoch de allerviiseste anslag ere dog udj Guds haand, og i huor viselig een ting begyndt er, saa er det dog Gud, som gjør enden og udgangen derpaa effter sin behagelige villie, udj

hvis Guddommelige forsiun og Faderlige beskermelse Vi Voris Kongelige Arffvehuus og Vore Riger og Lande og deris Jndbyggere til ævig tid befale. Giffvet paa Vort Slott Kiøbenhaffn, den 14. Novemb. Aar 1665.

Under vort Zignete

Friderich.

ad mandatum S^æ Regiæ
Majestatis proprium
P. Schumacher

»Kongeloven« findes også i en smuk opsætning på Kim Sleiborg's *site*:
<http://www.danskekonger.dk/biografi/andre/kongeloven.html>. På denne side er der links til sider om Frederik III, Christian V, Frederik IV og flere andre.

Tekst om Frederik III og nogle relevante billeder kan findes på TV2's side:
<http://www.udfordringer.dk/dk1000/biografi/default.asp?person=frederik3>. Billederne kan forstørres ved at klikke på dem.

Kongeloven. Om kongens eventuelt manglende evne til at udøve sin myndighed:
<http://bjoerna.dk/DanskeLov/Notat-om-Kongens-myndighed.pdf>

Du må citere hvis du angiver hovedsidens adresse: bjoerna.dk ... Søgning på internettet:
bjoerna.dk/soegning.htm